

УТВЪРДИЛ: ДИРЕКТОР

**Програма
За
гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
през учебната 2026/2027г**

I. ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОГРАМАТА

Настоящата програма се издава на основание чл. 14, ал. 2, т. 1-4 от Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето. Екологичното/устойчивото образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно ползване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различните измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиране на позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Изграждане на детето като автономна и активна личност, която:
 - Разбира общочовешките ценности и човешките права, участва в социалния живот;

- Зачита значимостта на всяка човешка личност, признава правото и ценността на различieto, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- Осъзнава и цени своята културна идентичност;
- Взаимодейства по уважителен начин с членовете на семейството си и другите хора;
- Мотивира гражданската си позиция;
- Осъзнава поведението си и това на другите хора;
- Поддържа здравословен начин на живот на себе си и на другите от социалното си обкръжение;
- Познава и спазва нормите за екологична култура и поведение, с оглед опазване на природата;
- Осъзнава ,че детската градина е образователна институция, която възпитава и обучава децата в демократични ценности, създава здравословна среда, създава възможности в гражданско участие в межкултурната общност с взаимно разбиране, зачитане и толерантност.
- Носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора

2.Функциониране на ДГ „Ралица“ като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- Възпитава в демократични ценности;
- Насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- Утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
- Изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение.
- Създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в детската общност и готовност за участие в живота на детската градина и този на гражданското общество в населеното място от всички участници в образователния процес – деца, педагози, родители.

2. Изграждане на здравна и екологична култура у детето.
3. Интеркултурно образование
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у децата, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот. Патриотично възпитание. Български фолклор.
5. Безопасност на движението по пътищата
6. Формиране на компетентност у детето за справяне и самозащита при бедствия и аварии.
7. Противодействие на агресията, насилието и тормоза.

III. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

В ДГ „Ралица“ гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи чрез игри:

1. интегрирано обучение по образователни направления;
2. интегрирано обучение в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;
3. като основна форма, планирана в годишното тематично разпределение към ОН „Околен свят“;
4. в дейностите, които не са дейност на ДГ / ДОД/ ;
5. в общата и допълнителна подкрепа на децата за личностно развитие .

Темите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят с годишното тематично разпределение на образователното съдържание по ГЗЕИО през учебно време.

IV. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Рамковите изисквания за резултатите от обучението по ГЗЕИО са насочени към надграждане и разширяване на резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

V. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Институционалната политика на ДГ „Ралица“ за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е насочена към изграждане и поддържане

на демократична организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности

ДГ „Ралица“ има утвърдени свои традиции и ритуали

- Ритуали свързани с живота в детската градина – напр. откриване и закриване на учебната градина;
- раздаване на удостоверенията за завършена подготвителна група;
- честване на национални и официални празници;
- изслушване на държавния химн и тържествени моменти за детската градина.

Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравето, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативите и участието на децата практики като:

- организиране и участие в обществени кампании подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазване на околната среда;
- организиране на празници, развлечения и съвместни дейности с родителите, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазване на околната среда;
- организиране на доброволчески дейности в детската градина; благотворителна дейност;
- реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията.

VI. КОНТРОЛ

1.Контролът по изпълнението на настоящата програма се осъществява от директора на детската градина.

2.На контрол подлежи цялостния образователен процес и дейност на детската градина, съгласно настоящата програма и Плана за контролната дейност на директора.

3.Резултатите от изпълнението на Програмата се отчитат на заседание на Педагогическия съвет.

VII.ИЗВОДИ. УСТОЙЧИВОСТ

1.Предложените теми и дейности са подходящи за интегрирано планиране и организиране на учебно-възпитателния процес.

2.Осъществява се педагогическата идея за утвърждаване на система от ценности във възпитанието и обучението на децата. Програмата се актуализира при нужда в началото на учебната година и при настъпили промени в нормативната уредба.

**Годишно тематично разпределение на образователното съдържание
по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
във всички възрастови групи
през учебно време на учебната 2024/2025 година**

Дейност	Форми за изпълнение	Участници/Отговорник	Време за изпълнение	Очаквани резултати
Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	Празници; посещения на музеи и др. обекти; групи по интереси, арт-работилници и др.	педагогически специалисти	Септември - Май	Сравнява норми на поведение в културно различен битов и празничен контекст
Провеждане на мероприятия с акцент гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.	Провеждане на мероприятия (по групи)	педагогически специалисти	Декември - Март	Прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаване на човешките права. Умее да поддържа чистота в близката среда и разбира нейното значение
Провеждане на: • откриване и закриване на учебна година; • посрещане на децата от първа група;	Празници и събития	директор и учители на групите, учител по музика	Септември - Май	Отнася се толерантно към проявите на културни събития.

• връчване на удостоверения за завършена подготвителна група;				
Връчване на Грамоти за учители и родители, допринесли за развитие на общността и деца, участници в състезания и конкурси.	При провеждане на събитието или в края на учебната година	директор	Септември - Май	Отнася се толерантно към проявите на културни събития.
Самостоятелно провеждане или участие в национални и местни празници – тържества за национални герои, будители, известни личности.	Празници и събития	педагогически специалисти	Септември - Май	Ориентира се в символиката и ритуалността на традиционните български празници.
Инициативи, свързани с международни дати: • 22 март – Световен ден на Земята; • 2 април – Международен ден на детската книга; • 16 ноември – Международен ден на толерантността; • 18 ноември – Световен ден в памет на жертвите от катастрофи и др.	Събития	учители на групите	Септември - Май	Има представа за многообразието от растителни и животински видове, осъзнава тяхното значение за живота на планетата и осъзнава необходимостта от грижи за тяхното опазване. Познава правилата за опазване на околната среда. описва въздействието на някои човешки дейности върху нея
Честване на Коледа, Баба Марта, Великден, Лазаровден, Цветница	Празници	учители на групите	Декември - Май	Ориентира се в символиката и ритуалността на традиционните български празници.
Честване на личните празници на децата - рождени и именни дни	Педагогически екипи и деца	учители на групите	Декември - Май	Има представа за празник и празнуване на личен празник.
Педагогически ситуации от тематична област	Събития	учителите на групите	Октомври - Април	Назовава нещата/предмети,

„Безопасност на движението по пътищата“.				дейност, поведение/, които са опасни за хората.
Дейности от Планове за противопожарна защита, бедствия, аварии и катастрофи, в т.ч. провеждане на обучението за защита при бедствия и оказване на първа до лекарска помощ с децата от детските градини от тематична област „Действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари“.	Събития	учителите на групите	Март - Май	Разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на законите . Назовава нещата/предмети, дейност, поведение/, които са опасни за хората
Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез: • изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти; • поставяне на националния флаг на фасадата на детската градина.	Празници	учителите на групите	Септември - Май	Уважава и цени националните символи и ритуали. Ориентира се в символиката и ритуалността на традиционните български празници
Провеждане на благотворителни акции и концерти .	Събития	директор, учители	Май	Децата и родителите приемат каузата и участват в нея.